

KVFS 2012:6

FARK Transport

Utkom från trycket den
11 juni 2012

Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd om transportverksamheten

beslutade den 4 juni 2012.

Kriminalvården föreskriver följande med stöd av 41 § fängelseförordningen (2010:2010), 30 § häktesförordningen (2010:2011) och 14 § förordningen (2007:1172) med instruktion för Kriminalvården och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid planering, samordning och genomförande av Kriminalvårdens transporter av dömda och häktade samt när Kriminalvårdens transporttjänst biträder andra myndigheter med vissa inrikes och utrikes transporter av personer som är berövade friheten.

I dessa föreskrifter avses med verksamhetsställe anstalt eller häkte.

Inrikestransporter

Bemanning

2 § Vid transporter i transporttjänstens fordon ska bemanningen normalt utgöras av en transportledare, en bilförare och en transportförelse.

Bemanningen i taxifyg ska utgöras av en transportledare och minst en transportförare.

3 § Transporttjänsten ska för varje transport fastställa vem som är transportledare.

4 § Transportledaren är arbetsledare under transporten och därmed ansvarig för genomförandet av uppdraget.

Planering och samordning

5 § Transporttjänsten ska, när en polismyndighet är beställare, hos polismyndigheten hämta in sådana uppgifter om den som ska transporteras som kan vara av betydelse för genomförandet av transporter

1. i samband med "jourhäktningar" om en anhållen förvaras hos polismyndighet på ort som saknar häkte och häktningsförhandlingen äger rum på annan ort, eller
2. som ankommer på Kriminalvården när en polismyndighet har beslutat om handräckning.

Uppgifterna ska vidarebefordras till transportledaren.

6 § Transporttjänsten ska snarast underrätta berörda myndigheter, om det vid planering av transport som avses i 5 § första stycket 2, framkommer att transporten inte kan genomföras inom den uttryckliga tidsram som beställaren begärt.

Allmänna råd

Placering av en förvarstagen utlännning i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest enligt 10 kap. 20 § 3 utlänningslagen (2005:716) får endast ske några timmar eller en natt. Det är därför av stor vikt att berörda myndigheter underrättas för det fall att en sådan transport inte kan utföras enligt initial planering.

7 § Verksamhetsställena ska hos transporttjänsten beställa transporter

1. mellan verksamhetsställen,
2. mellan verksamhetsställen och vårdgivare utanför kriminalvårdsorganisationen i samband med placeringar enligt 11 kap. 3 § fängelselagen (2010:610), samt
3. utanför tätorterna som de lokala verksamhetsställena Umeå och Luleå normalt skulle ha ansvar för.

Transportbeställning ska ske så snart behovet av transport blir känt.

8 § Verksamhetsställena ska före transportbeställning och i varje enskilt fall göra de bedömningar och fatta de beslut som är av betydelse för transporttjänstens planering och genomförande av transporten.

Om en transport kräver särskilt hög säkerhet ska verksamhetsstället samråda med transporttjänstens planeringskontor och, vid behov, med polismyndigheten om genomförandet.

Vid transport av en sjuk person ska en läkares medgivande och anvisningar inhämtas före beslut om transport. Har läkaren bestämt att läkemedel och/eller be-

handlingsanvisning ska följa med transporten ska dessa, vid uppehåll under transporten, hållas tillgängliga för ansvariga på uppehållsstället.

9 § Vid transporter av personer som har omhändertagits enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) eller lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV) ska, om det bedöms nödvändigt, läkemedel och/eller behandlingsanvisning följa med transporten och, vid uppehåll under transporten, hållas tillgängligt för ansvariga på uppehållsstället.

Allmänna råd

Vid transporter av personer som har omhändertagits enligt LPT eller LRV ankommer det på den institution som har beställt handräckningen att bedöma behovet av tillgången till läkemedel och behandlingsanvisning vid transporten. Den aktuella institutionen bör således kontaktas om vad som gäller för det fall det inte framgår av transportbeställningen eller på annat sätt.

10 § När en klient transporteras ska transportbeställningen alltid innehålla beslut beträffande fängsel under transporten, en uppdaterad säkerhetsbedömning samt i övrigt sådana upplysningar som kan ha betydelse för säkerheten.

11 § Det verksamhetsställe som förvarar den person som ska transporteras ansvarar för att informera transportledaren om det aktuella säkerhetsläget rörande klienten. Verksamhetsstället ansvarar också för att alla förberedelser inför transporten är utförda när transporttjänstens personal avhämtar. En färdhandling ska alltid överlämnas till transportledaren i samband med avhämtning.

Transporttjänsten utfärdar en resplan som vidarebefordras till transportledaren.

Allmänna råd

Färdhandlingen är viktig för dokumentationen av en transport. En tillfredsställande dokumentation måste innehålla grundläggande anteckningar på färdhandlingen om bl.a. den transporterade personens personuppgifter, var denne ska hämtas och lämnas och vilka handlingar som ska följa med transporten. Därutöver tillkommer de anteckningar som ska göras på färdhandlingen enligt dessa föreskrifter och allmänna råd och anteckningar om övriga omständigheter av betydelse för transportens genomförande.

12 § Uppehåll för måltider, övernattningar eller andra avbrott i transporten med transporterade personer som har omhändertagits enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU), lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT), lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV) eller lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt får, om uppehåll inte kan förläggas till lokaler eller institutioner som är förknippade med det aktuella omhändertagandet, endast göras i häkten eller polisarrest. För övriga transporterade personer kan uppehållen även förläggas till anstalt.

Beträffande transporterade personer som har omhändertagits enligt utlänningslagen (2005:716) fattar verkställande myndighet beslut om uppehåll.

För den som är omhändertagen enligt LVU och är under femton år får uppehåll för övernattning förläggas till häkte eller polisarrest endast om särskilda skäl finns

och först efter att beslut därom meddelats av chefen för transporttjänsten eller dennes ställföreträdare.

Allmänna råd

I transporttjänstens uppdrag att utföra transporter grundade på polismyndigheters beslut om handräckning enligt de i 11 § angivna lagarna ligger att vidmakthålla frihetsberövandet. Det är därför nödvändigt att det finns möjlighet att tillfälligt placera en sådan omhändertagen i häkte eller polisarrest. Emellertid är sådana omhändertagna personer i vissa fall frihetsberövade på grund av vårdbehov av olika slag och den omständigheten måste beaktas i samband med transportplaneringen bl.a. vad gäller lämplig plats för uppehåll under transporten. Omständigheterna kring den transporterades person kan leda till olika bedömningar av det lämpliga i att göra uppehåll med denne i häkte eller polisarrest. Sålunda kan det, t.ex. vid transporter av svårt sjuka personer eller av barn under femton år, framstå som i högsta grad olämpligt med ett sådant uppehåll. Man bör beakta längden av uppehållet samt göra en avvägning mot de transportekonomiska konsekvenser som kan uppkomma för det fall häkte eller polisarrest inte utnyttjas.

Det kan, med hänsyn till de bedömningar som måste göras, vara lämpligt att kontakt tas med den som har beställt handräckningen hos polisen och/eller med andra hem eller institutioner som är förknippade med det aktuella frihetsberövandet för samråd om transporten.

Genomförande

13 § Transportledaren ska, innan ett transportuppdrag påbörjas, pröva om transporten kan genomföras på det planerade transportsättet.

Om transportledaren bedömer att säkerheten kan äventyras vid transport eller att transporten i något annat avseende inte kan genomföras enligt den givna planeringen, ska han eller hon anmäla detta till en ansvarig beslutsfattare vid det avlämnande verksamhetsstället eller institutionen samt till transporttjänstens planeringskontor.

En transportledare ska avbryta en transport om den inte kan fullföljas enligt den fastställda planeringen eller om det finns skäl att misstänka att transportsättet kan äventyra den transporterade personens hälsa. Om den transporterade blir sjuk under transporten ska transportledaren se till att denne får vård. Transportledaren ska se till att avbrytandet av transportuppdraget omgående anmäls till ansvarig beslutsfattare vid det avlämnande verksamhetsstället eller institutionen och till transporttjänstens planeringskontor. Det åligger transporttjänstens planeringskontor att underrätta andra berörda myndigheter eller institutioner om avbrytandet.

14 § Vid transport från ett verksamhetsställe ska transportledaren se till att den som ska transporteras identifieras och kroppsvisiteras innan transporten påbörjas.

Vid transport från en enhet utanför Kriminalvården ska transportledaren se till att den som ska transporteras identifieras och även utreda på om kroppsvisitation eller kroppsbesiktning företagits.

Allmänna råd

När den som ska transporteras förvaras av en enhet utanför Kriminalvården ankommer det på denna enhet och/eller på den polismyndighet, som beslutat om handräckningen, att ta ställning till eventuell kroppsvisitation eller kroppsbesiktning inför transporten av den som ska transporteras. Transporttjänsten bör därför samråda med enheten och/eller polismyndigheten i frågan.

15 § Transportledaren ska med beaktande av den transporterade personens hälsotillstånd placera denne och personalen så att en god säkerhet uppnås under transporten.

Om den transporterade personen färdas liggande ska personalen placeras så att den kan hålla ständig uppsikt över denne.

Transportledaren ska se till att den transporterade personen inte utsätts för onödig uppmärksamhet under transporten.

16 § Om den transporterade personen har belagts med fängsel får åtgärden inte bestå längre än som bedöms nödvändigt i varje enskilt fall.

Transportledaren ska anteckna beslutet om fängsel på färdhandlingen. Anteckningen ska innehålla uppgift om skälen för åtgärden, fängslets art, när personen belades med fängsel och när det togs bort samt om personen undersökts av läkare. Anteckningen ska skrivas under av den som har beslutat om åtgärden.

17 § Transportledaren ska se till att den transporterade personen står under tillfredsställande bevakning och tillsyn när transporten gör uppehåll. Omfattningen och utformningen av bevakningen och tillsynen ska utgå från den transporterades säkerhetsstatus och en bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet.

18 § Transportledaren ska, om den transporterade personen avviker under transporten, se till att den lokala polismyndigheten, den som har beställt transporten och den som ska ta emot den transporterade samt transporttjänstens planeringskontor underrättas.

19 § Transportledaren ska anteckna händelser av vikt på färdhandlingen och vid behov komplettera resplanen. Transportledaren ska vidare, i samband med avlämnande, delge den som ska ta emot den transporterade sådan information om den transporterade personen som kan ha betydelse för mottagandet.

Bevaknings- och tillsynsuppdrag utom anstalt och häkte

20 § Bestämmelserna i 2–19 §§ ska i tillämpliga delar även gälla vid planering av bevaknings- och tillsynsuppdrag utom anstalt eller häkte.

21 § Verksamhetsställe ska för varje bevaknings- och tillsynsuppdrag utom anstalt eller häkte ange antalet bevakningstjänstemän samt utse en transportledare.

22 § Verksamhetsställe ska för varje bevaknings- och tillsynsuppdrag utom anstalt och häkte ge instruktioner till transportledaren om vad som gäller för uppdraget.

En färdhandling ska utfärdas och åtfölja varje uppdrag.

23 § För transportledare vid bevaknings- och tillsynsuppdrag utom anstalt och häkte gäller i tillämpliga delar detsamma som för transportledare inom transporttjänsten enligt 12–18 §§.

Utrikestransporter

24 § Huvudkontoret ska, i ärenden enligt lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom och enligt förordningen (1982:306) med vissa bestämmelser om utlämning för brott vad avser utlämning från utomnordisk stat, beställa transport hos transporttjänsten. Det åligger det verksamhetsställe där den som ska transporteras är placerad att i enlighet med vad som anges i 7 § besluta om formerna för transportens genomförande.

Bemanning

25 § Transporttjänsten ska utse transportpersonal och transportledare för varje resa.

Om möjligt ska en tjänsteman av bevakningspersonalen vara av samma kön som den som ska förpassas.

26 § Transporttjänsten ska, om det bedöms föreligga behov av polisens medverkan vid en transport, samråda med polismyndighet i frågan.

Planering och samordning

27 § Transporttjänsten ska på uppdrag av beställaren ombesörja alla praktiska åtgärder i samband med förberedelserna av transporten, såsom personalplanering, beställning av biljetter, bokning av övernattningar m.m.

28 § En utrikes förpassningsresa ska så långt det är möjligt planeras med direkt förbindelse. Förpassningsresor med flyg ska planeras så att den som ska förpassas kan inställas vid flygplatsen senast 60 minuter före avgång.

29 § Transporttjänsten ska underrätta nationella sambandskontoret, Interpol vid Rikspolisstyrelsen om transporten.

30 § Transporttjänsten ska hos beställaren och, i förekommande fall, det verksamhetsställe som förvarar den som ska transporteras, inhämta sådana uppgifter om denne som kan vara av betydelse för genomförandet av transporten.

Uppgifterna ska vidarebefordras till transportledaren.

Genomförande

31 § Transportledaren ska se till att den som ska transporteras identifieras innan transporten påbörjas. Vid avhämtning hos annan huvudman än ett verksamhetsställe ska transportledaren även ta reda på om kroppsvisitation eller kroppsbesiktning företagits inför transporten med den som ska transporteras.

Transportledaren ansvarar för att upprätta en färdhandling. På färdhandlingen ska eventuellt beslut om fängsel under transporten antecknas.

Allmänna råd

När den som ska transporteras förvaras av annan huvudman än ett verksamhetsställe ankommer det på denna institution och/eller på den polismyndighet, som har beslutat om handräckningen, att ta ställning till eventuell kroppsvisitation eller kroppsbesiktning inför transporten av den som ska transporteras. Transporttjänsten bör därför samråda med institutionen och/eller polismyndigheten i frågan.

32 § Transportledaren ska, i samband med incheckning och ombordstigning, underrätta ansvariga berörda befattningshavare vid flygplats/hamn om transporten och om den förpassade samt överlämna de handlingar som polismyndigheten utfärdat eller bifogat.

33 § Transportledaren ska se till att den transporterade personen och dennes bagage genomgår säkerhetskontroll vid den flygplats varifrån resan ut ur landet påbörjas.

34 § Transportledaren ska, vid förpassning med bevakning till svensk gräns eller vid transitering, förvissa sig om att den transporterade personen går ombord och kvarstannar på det färdmedel som anlitas för transport ut ur landet.

Bevakningsuppdraget upphör först sedan flygplanet har startat, då fartyget har lämnat kaj eller då den transporterade personen har passerat gränsövergång.

35 § Transportledaren ansvarar, under pågående transportuppdrag, för bevakning, ombokning av biljetter eller övernattningar, betalning av samtliga omkostnader och andra frågor av praktisk natur.

36 § Transportledaren ska omgående kontakta transporttjänstens planeringskontor om en förpassningsresa av någon anledning måste avbrytas, om färdvägen eller någon annan förutsättning för transporten måste ändras, om den transporterade personen anför omständigheter som kan antas väsentligt påverka verkställigheten eller om något annat inträffar som innebär en avgörande förändring av transportuppdraget.

För det fall en polisman inte följer med transporten åligger det transporttjänsten att kontakta den verkställande polismyndigheten. Om transportledaren inte har kunnat få kontakt med transporttjänstens planeringskontor ska han eller hon så snart som det är möjligt underrätta planeringskontoret om de åtgärder som har vidtagits.

Allmänna råd

Exempel på förutsättningar som kan förändras sedan transporten påbörjats är om en befälhavare på ett flygplan vägrar att ta med en förpassad person utan bevakning trots att verkställande myndighet bedömt att bevakning inte behövs, om en förändrad färdväg innebär inresa i andra länder än de som i förväg underrättats om transporten eller om ett oplanerat längre uppehåll under transporten medför behov av särskilda arrangemang beträffande bevakningen.

37 § Transportledaren ska, vid transport med bevakning till destinationslandet, i samband med ankomsten dit, förvissa sig om att den transporterade personen får resa in eller tas emot.

Om det uppkommer svårigheter med den transporterade personens inresa i destinationslandet ska transportledaren, om polisman inte medföljer transporten, söka

**KVFS
2012:6**

kontakt med den svenska beskickningen i landet eller med transporttjänstens planeringskontor.

Om den transporterade personen inte medges inresa i destinationslandet ska han eller hon återföras till Sverige.

Allmänna råd

Med hänsyn till att det är polismyndigheten som är den verkställande myndigheten är det, om en polisman medföljer transporten, denne som har ansvaret för kontakterna med såväl svenska myndigheter, förutom transporttjänsten, som med myndigheterna i destinationslandet samt för avbrytande av verkställigheten av andra orsaker än rent praktiska.

38 § Efter genomförd transport ska transportledaren upprätta en verkställighetsrapport. Avvikelser från fastställd planering ska beskrivas kortfattat i rapporten. Transportledaren ska se till att originalet av verkställighetsrapporten ges in till transporttjänstens planeringskontor och att en kopia av densamma överlämnas till den verkställande polismyndigheten.

Allmänna råd

Med avvikelser från fastställd planering avses t.ex. återopande av verkställighetshinder, användning av fängsel, incidenter, omständigheterna kring inresan i destinationslandet samt övriga uppgifter som kan vara av betydelse för ärendet eller för framtida verkställigheter.

Övrigt

39 § Vad som utöver dessa föreskrifter ska gälla för planering och utförande av transporter, bevaknings- och tillsynsuppdrag utom anstalt och häkte ska regleras för respektive verksamhetsställe eller i särskilda beslut.

40 § Chefen för Kriminalvården kan besluta om undantag från dessa föreskrifter.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2012, då Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd (KVFS 2006:11) om transportverksamhet m.m. ska upphöra att gälla.

På Kriminalvårdens vägnar

NILS ÖBERG

Ulf Jonson